

Vyjádření vedoucího diplomové práce

Žaneta Káňová: Storytelling a jeho možnosti v dramatické výchově
69 stran, 20 str. příloh

Problematicke storytellingu se Žaneta Káňová věnovala už ve své bakalářské práci. A přesto její magisterská práce o storytellingu, v níž se diplomantka pokusila prozkoumat tuto oblast hlouběji, se nerodila jednoduše. Žaneta Káňová především dlouho hledala cestu k přesnějšímu vymezení tématu. Nakonec se rozhodla členit práci na dva velké oddíly: V prvním si vzala za úkol postihnout podstatu storytellingu a zkoumat souvislosti tohoto typu produkcí k „sousedním“ oborům, v druhém se rozhodla postihnout vazby mezi storytellingem a dramatickou výchovou, přičemž její ambicí bylo pojmenovat možnosti využití storytellingu v tomto oboru.

Diplomantka prostudovala množství literatury, především anglické a americké. V práci se to ale nakonec projevilo jen zčásti. V první kapitole, která podle názvu slibuje vyjasnění podstaty storytellingu a konfrontaci různých chápání tohoto jevu, se diplomantka nakonec spokojila většinou jen s odkazy na texty, které jí při formulování teoretických závěrů moc nepomohly: s Michaelou Piskačovou právem v mnohém polemizuje a materiály organizací National storytelling Network a National Storytelling Association mají charakter spíše programových tezí; jediným kvalitním titulem, na který diplomantka v této stěžejní části odkazuje, je Harveyové *The Art of Storytelling*. Ne vždy se jí podařilo postoupit od citací (někdy zbytečně obsáhlých) a rekapitulování zvolených titulů k vlastní interpretaci, k vlastním závěrům. A místy jsou její závěry málo podložené: např. poté, co v úvodu první části zdůrazňuje, že storytelling je svébytnou „uměleckou formou“, zahájí podkapitulu o vypravěči (s. 18) překvapivě konstatováním, že „[...] o storytellingu přemýšlíme jako o živém umění spadajícím do oblasti divadla...“ Přitom zmínku o tom, že tento názor zastává Pavis, najdeme až na s. 27.

Největší prostor v první části své práce věnuje diplomantka logicky vypravěči. Jenže ne vždy důsledně odlišuje vypravěče jako element literárního textu a vypravěče jako fyzickou osobu realizující živé vyprávění (při storytellingu nebo na divadle, jde-li o takovou inscenaci, kde se vypravěč využívá). A tam, kde se o to pokusí (např. na s. 20), míchají se jí teoretické úvahy s postřehy spíše metodickými (odvolávání se na Rivese Collinse). A přitom zkoumání vztahů mezi těmito typologicky a řádově zcela odlišnými vypravěči by jí pomohlo v postižení podstaty storytellingu. Toto „bílé místo“ souvisí s tím, že autorka nechala nakonec bohužel stranou oblast, která se storytellingem úzce souvisí, totiž přednes. Problematika přednesu, který je oborem bezprostředně sousedícím se storytellingem, v práci citelně chybí – už proto, že porovnání „storytellingového“ vypravěče příběhu a přednášeče literárního příběhu, zkoumání jejich podobností a odlišností by mohlo vydatně pomoci k pojmenování specifik storytellingu. (Miniaturní zmínka na s. 33, odvolávající se na práci Emilie Zámečnickové, toto „bílé místo“ nedokáže zaplnit.)

První část práce, která má ambici být převážně teoretickou, je zakončena pasáží o praktických zkušenostech členů sdružení Storytelling o. s. Jejich postřehy jsou sice zajímavé, ale svým charakterem patří do přílohy (kde jsou také v úplnosti uvedeny). Pokus vytěžit z nich v této kapitole nějaká fakta a argumenty však vyznívá dosti rozpačitě, k výkladu o specifice storytellingu přispívají jen málo. Příznačné je, že diplomantka v této pasáži akcentuje – nepříliš šťastně – názor jedné z členek sdružení, že by storytelling „vlastně nerada nějak definovala“. Některé z hlasů této

„ankety“ jsou navíc sporné a potřebovaly by komentář či vysvětlení. Jeden příklad za všechny: Na s. 41 čteme: „Podle Zlatěje M. je český storytelling specifický již svým jazykem: ‚Lze prohlásit, že v žádné jiné zemi storytelling – vyprávění příběhů v češtině neprobíhá s takovým úspěchem, jako u nás.‘“ – Jak je to myšleno? A co tímto hlasem diplomantka dokládá?

Zdařilejší je druhá část diplomové práce (byť i tady se objevují sporné nebo ne zcela funkční pasáže, např. informace o dramatické výchově ve vztahu k reformní pedagogice na s. 42) – tedy charakteristika přístupů tří osobností, které se věnovaly / věnují jak dramatické výchově, tak storytellingu – Winifred Wardové, Violy Spolinové a Rivese Collinse.

Otevřenou otázkou je pro mne kapitola 2. 4. Storytelling v práci... (Mimoходом ani její titul není právě šťastný.) Z úvodu lze vytušit, že by to měla být kapitola o tom, jak storytelling může fungovat jako „výuková metoda“ v jiných oborech / předmětech. Ale ve stávající podobě působí jako rozpačitý polotovar. Nejprve je tu zmíněna Cecily O’Neillová, která ovšem využívá storytelling v dramatických strukturách – tudíž by patřila spíš do předchozí kapitoly, a pak je tu obsáhlá citace z Andrewa Wrighta.

Za omyl pokládám zařazení přílohy 1 (Storytelling a orální tradice), která se storytellingem souvisí jen zčásti, obsahuje závažná zjednodušení a je velmi disproporční.

Závěrem: Předložený text diplomové práce se po mnoha peripetiích, jimiž prošel, dostal do fáze, kdy má vcelku přehledné a logické členění. Ale na mnoha místech zůstal bohužel v syrovém stavu – vyžadoval by doladění tak, aby se v něm čtenář lépe orientoval, aby vazby mezi citacemi a parafrázemi různých zdrojů a vlastními závěry byly průhlednější. Práce by si také zasloužila pečlivější korekturu. Nemám ani tolik na mysli překlady či chyby, ale hlavně omyly (Lubbock se jmenuje Percy, nikoliv James – v tomto případě jde o dalšího autora, o Henryho Jamese [s. 18]; v kapitole o Rivesi Collinsovi a jeho metodice [s. 55] jde u tvorby myšlenkové mapy opravdu o „bibliografické údaje“?...). A také to, že některé věty jsou příliš krkolomné anebo obsahují vyšinutí z vazby nebo chybné tvary: „Dalších z možných uchopení storytellingu nabízí...“ [s. 15], apod.).

Navzdory četným výhradám k předloženému textu **doporučuji diplomovou práci k obhajobě** a předběžně navrhuji klasifikaci C–D.

V Praze dne 1. ledna 2017

doc. Jaroslav Provazník